

Statens vegvesen

16/42748-204

Vedlegg 1 – Høringsnotat

Forslag til endring av:

Forskrift av 17. juni 2016 nr. 699 om sykkelritt på veg (sykkelrittforskriften)

Vegdirektoratet
Trafikant- og kjøretøyavdelingen
7. januar 2019

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 6706 Etterstad
0609 OSLO

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfarete 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

Høringsnotat – Forslag til endring i forskrift av 17. juni 2016 nr. 699 om sykkelritt på veg (sykkelrittforskriften) fastsatt av Samferdselsdepartementet

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Bakgrunn.....	3
3	Gjeldende regelverk	3
4	Forslag til endringer.....	4
5	Forslag til endringer i forskriftsteksten	8
6	Økonomiske og administrative konsekvenser	9
7	Høringsfrist.....	10

1 Innledning

Vegdirektoratet foreslår på oppdrag fra Samferdselsdepartementet endringer i forskrift av 17. juni 2016 nr. 699 om sykkelritt på veg (sykkelrittforskriften).

Forslaget til endring gjelder primært etablering av hjemmel for å dispensere fra opplæringskravene i sykkelrittforskriften. Videre innebærer forslaget en innføring av hjemmel for lagring av personopplysninger i forbindelse med utstedelse av kompetansebevis og innføring av krav til synlighetstøy.

Hvor kan du finne høringsnotatet?

Høringen er av miljø- og ressursbesparende hensyn gjort tilgjengelig på Vegdirektoratets internettsider, www.vegvesen.no, under «Offentlige høringer».

Høringsfrist

Forslaget sendes på alminnelig høring (12 uker). Høringsfristen settes til den 3. april 2019. Svar som kommer inn etter denne fristen kan ikke påregnes å bli tatt i betraktning.

2 Bakgrunn

Hovedmålet med endringen i forskriften er:

- innføre hjemmel for å kunne dispensere fra opplæringskrav i forskriften
- innføre hjemmel for lagring av personopplysninger i forbindelse med utstedelse av kompetansebevis
- stille krav om synlighetstøy for mobile og stasjonære vakter

3 Gjeldende regelverk

Vegtrafikkloven

§ 7 b. Sykkelritt på veg som helt eller delvis er åpen for alminnelig ferdsel
Sykkelritt på veg som helt eller delvis er åpen for alminnelig ferdsel, er forbudt uten tillatelse fra regionvegkontoret. Før regionvegkontoret treffer vedtak, skal politiet uttale seg.

I vedtaket kan regionvegkontoret gi tillatelse til å fravike [§§ 4, 5 og 6](#), eller bestemmelser fastsatt i medhold av disse paragrafene, i den grad det er nødvendig og forsvarlig. Regionvegkontoret kan også stille krav om skiltplan, trafikkregulering og bruk av private vakter.

Politiet beslutter om private vakter kan benyttes ved det enkelte sykkelritt.

Departementet kan i forskrift gi regler om gjennomføring av sykkelritt som nevnt i første ledd, herunder om skiltplan og plan for trafikkregulering.

Departementet kan i forskrift også gi regler om regionvegkontorets tildeling av myndighet innen rammene av [§ 9](#) til midlertidig trafikkregulering til private vakter, om uniformering av slike vakter og merking av deres kjøretøy, og om vaktens minstealder, skikkethet og kompetanse. Regler om kompetanse kan blant annet gjelde kompetansebevis, godkjenning av læreplan for tilbyder av kompetansegivende kurs, tilsyn med tilbyder av kompetansegivende kurs, gebyr for utstedelse av kompetansebevis, påbud om å ha med kompetansebevis under vakttjeneste og gyldighetstid for og tilbakekall av kompetansebevis

Sykkelrittforskriften

§ 6. Vakthold

Rittarrangøren skal sette ut vakter i det antall og med den plassering som framgår av vedtaket. Vaktene må ikke være slik antrukket at de kan forveksles med polititjenestemenn, men likevel slik at antrekket skiller dem ut fra andre trafikanter. Stasjonære og mobile vakter skal bære synlig kompetansebevis.

Navneliste med opplysninger om stasjonære og mobile vakter skal være mottatt regionvegkontoret senest klokken 10.00 siste virkedag før rittstart.

Vaktene står under rittarrangørens ledelse.

§ 7. Opplæring for vakter

Vakter skal ha opplæring i henhold til fastsatt plan godkjent av Vegdirektoratet. Opplæringen skal omfatte trafikkforståelse for alle vakter for å ivareta trafikksikkerheten.

Opplæringen skal omfatte trafikkregulering for mobile og stasjonære vakter, og tilegnelse av nødvendige kjøreferdigheter for mobile vakter under sykkelritt. Etter gjennomført opplæring og bestått prøve utsteder regionvegkontoret kompetansebevis som er gyldig i 5 år. Det betales et gebyr for kompetansebeviset.

Kursarrangør som tilbyr opplæring for mobile og stasjonære vakter etter denne forskrift skal være godkjent av regionvegkontoret. Godkjenning gis for 3 år. Kursholder som tilbyr opplæring for mobile vakter må ha trafikkklærerkompetanse for klasse A.

Regionvegkontoret fører tilsyn med kursarrangør.

4 Forslag til endringer

4.1. Dispensere fra opplæringskravene:

Vegdirektoratet fikk flere henvendelser våren 2018 fra polititjenestepersoner som ønsket å bistå under sykkelritt ved å trafikkregulere på fritiden sin. Både Vegdirektoratet og Politidirektoratet vurderte da at polititjenestepersoner ikke hadde hjemmel til å trafikkregulere på fritiden etter politiloven, rundskriv fra Politidirektoratet RPOD-2018-3, vegtrafikkloven §§ 7 b og 9 eller sykkelrittforskriften.

Som følge av henvendelsene, ga Samferdselsdepartementet Vegdirektoratet i oppdrag å sende på høring et forslag om å gi dispensasjon for personer som praktiserer yrker hvor tilsvarende trafikkreguleringsoppgaver inngår. Forslaget innebærer at det utstedes kompetansebevis og at det gis fritak fra opplæring og prøve. For å kunne gi dispensasjon må vilkårene under være oppfylt.

Vilkårene for å gi dispensasjon er at:

- disse personene praktiserer yrker hvor tilsvarende trafikkreguleringsoppgaver inngår
- tilstrekkelig kompetanse innen trafikkregulering dokumenteres skriftlig
- øverste leder i distriktet/regionen anbefaler personen skriftlig

Med «praktiserer yrker» menes personer som er aktive i sitt yrke og praktiserer trafikkregulering. De som ikke lenger praktiserer yrket faller dermed utenfor, for eksempel hvis de har gått av med pensjon eller ikke lenger er ansatt.

Vilkåret om dokumentering av kompetanse til å trafikkregulere innebærer et skriftlighetskrav. Det anses ikke tilstrekkelig at personen selv dokumenterer egen kompetanse. Nærmeste leder eller en leder med god kjennskap til personens kompetanse og arbeidsoppgaver må dokumentere kompetansen.

Vilkåret om anbefaling innebærer et skriftlighetskrav. Med «øverste leder» menes den øverste lederen i respektive distrikt eller region, for eksempel politimester for yrkesgruppen polititjenestepersoner.

Forslaget innebærer at personer som praktiserer yrker på vilkår som nevnt i avsnittet over, kan søke om fritak fra opplæringskrav. Søknaden sendes til Statens vegvesen. Vegdirektoratet ber særlig om innspill fra høringsinstansene på kravet til dokumentasjon på kompetanse fra en leder, samt kravet til anbefaling fra øverste leder i distriktet/regionen.

Da ny vegtrafikklov § 7 b, sykkelrittforskriften og læreplanen ble utformet våren og høsten 2016 ble trafikkreguleringskompetansen til andre yrkesgrupper, diskutert og vurdert, blant annet for dem som har kurs i manuell trafikkregulering. Det er likheter i trafikkreguleringen for arbeidsvarsling og trafikkregulering under sykkelritt, men det er også forskjeller og det er ulike hjemler.

Kompetansen til de som trafikkregulerer under arbeidsvarsling, er hjemlet i vegtrafikkloven § 7 og gjelder for arbeid på og langs veg. Kompetansen til å trafikkregulere under sykkelritt er hjemlet i vegtrafikkloven § 7 b og gjelder kun for sykkelritt på veg. Innholdet i opplæringen er forskjellig.

Det typiske ved trafikkregulering ved vegarbeid er store anleggsmaskiner, annerledes kjøremønster, nedsatt hastighet og trafikkregulering med «stopp» og «start» av trafikanter. Makshastigheten ved arbeidsvarsling er ifølge Håndbok N300 50 km/t.

Sykkelritt handler om sportsarrangement på vegen. Det er flere typer sykkelritt. Noen har mer preg av konkurranse enn andre, men felles for arrangementene, er at det sykles på veg

som er helt eller delvis åpen for vanlig trafikk. Det kan tillates fritak fra fartsregler, skiltregler og trafikkregler, noe som medfører at hastigheten kan være høyere enn det veien er regulert for og mye publikum langs vegene som tidvis må håndteres. Syklingen kan foregå over lengre strekninger, og det kan være kjøretøy i rittkortesjen som kjører fort. Hjemlene, trafikksituasjonen og opplæringsløpene er ulike for sykkelritt og arbeidsvarsling. Å være vakt under sykkelritt er så vidt annerledes at de to opplæringsløpene ikke kan sidestilles. Derfor åpnes det ikke for å gi unntak fra opplæringskravene for de med kompetanse til å trafikkregulere under arbeidsvarsling.

Trafikkregulering kun med hjemmel i nødrett vil heller ikke gi tilstrekkelig kompetanse til å trafikkregulere som privat vakt under sykkelritt. En nødrettssituasjon arter seg annerledes enn regulering ved ordinære trafikksituasjoner.

4.2. Lagring av personopplysninger:

Innføringen av nytt IKT register for utstedelse av kompetansebevis for både stasjonære og mobile vakter og nye regler om personopplysninger, gjør det nødvendig å hjemle lagringen av personopplysninger. Dette gjøres i forslag til ny §§ 7c og 7d. Bakgrunnen for å innføre en slik hjemmel er at et samtykke ikke anses tilstrekkelig. En hjemmel basert på samtykke til lagring av personopplysninger kan medføre utfordringer. Det kan være tvil om hvor frivillig et samtykke er dersom samtykket er et vilkår for å få utstedt et kompetansebevis. Dessuten kan et samtykke by på utfordringer for videre lagring av personopplysninger dersom det trekkes. Trekket samtykket, vil vi miste hjemmelen for å lagre personopplysningene.

I forslag til ny § 7 d foreslås det at elevregisteret skal vise elevens navn, adresse, fødselsnummer, når eleven begynte og når prøven ble bestått. Statens vegvesen holder for tiden på å kartlegge utvikling av et IKT register for utstedelse av kompetansebevis. Vi vet på nåværende tidspunkt ikke hva slags IKT løsning som velges. For å sikre at kompetansebevis utstedes til riktig person, ønsker vi å åpne for muligheten til lagre opplysninger om personens fødselsnummer. Videre kan valg av teknisk løsning gjøre det nødvendig å lagre informasjon om personnummer. Dersom IKT løsningen sikrer opplysninger om riktig person uten lagring av fullt fødselsnummer, vil vi vurdere om det er tilstrekkelig å lagre kun opplysninger om fødselsdato. Målet er å lagre så få personopplysninger som mulig, samtidig som vi sikrer at kompetansebevis utstedes til riktig person og at vi får et IKT system som kan utstede kompetansebevisene.

Kursarrangøren melder inn til Statens vegvesen elever som har gjennomført opplæring og bestått prøve. Statens vegvesen sletter opplysningene når de ikke lenger er nødvendige for formålet. Når personopplysningene ikke lenger er nødvendige for formålet de ble innhentet til, vil opplysningene arkiveres etter arkivregelverket.

Det er nødvendig for Statens vegvesen å lagre opplysninger i kompetansebevisets gyldighetstid. Det er for eksempel nødvendig for situasjoner der kompetansebevis mistes og nye må utstedes, eller hvis kompetansebevis tilbakekalles. Videre er det nødvendig med lagring av opplysninger dersom det skjer uhell og ulykker og politiet trenger informasjon. Kompetansebevis er gyldig i 5 år.

Kursarrangøren må selv foreta en vurdering av deres behov for lagring og sletting av personopplysninger.

Etter sykkelrittforskriften § 6 skal stasjonære og mobile vakter bære synlig kompetansebevis. Dersom IT-løsningen for utstedelse av kompetansebevis medfører utstedelse av digitale kompetansebevis, så må disse kunne fremvises på en mobil enhet for å oppfylle kravet til synlighet.

4.3 Krav til synlighetstøy:

Hensynet til trafikksikkerhet tilsier etter vår mening at kravene om synlighetstøy tydeliggjøres. Vegdirektoratet er kjent med at det for 2018-sesongen var vanskelig å skille mellom løypevakter og stasjonære vakter i situasjoner hvor samme type synlighetstøy ble brukt. For at alle trafikanter skal forstå om en privat vakt kan trafikkregulere eller ikke, ser Vegdirektoratet et behov for at vaktene bruker synlighetstøy som viser hvilken kompetanse de har.

Det er bare stasjonære og mobile vakter som har hjemmel til å trafikkregulere etter forskriften. Løypevaktene har ikke hjemmel til å trafikkregulere. Det er viktig at trafikanter ser og forstår hvem som kan trafikkregulere og hvem som kun gir informasjon. Å skille mellom vaktene er viktig av hensyn til trafikksikkerhet, rolleforståelse og av hensyn til eventuelt ansvar hvis uhell og ulykker skulle inntreffe. Etter læreplanen er synlighetstøy anbefalt, men ikke satt som et vilkår. Ved å ta inn i forskriften krav til bruk av synlighetstøy for stasjonære vakter og mobile vakter, mener vi det blir et tydeligere skille mellom hvilke vakter som kan trafikkregulere og de som ikke kan det.

I læreplanens del for stasjonære og mobile vakter er synlighetstøy tatt inn i leksjon 3. Leksjon 3, Tema 1 handler om egen og andres sikkerhet. Det anbefales at vaktene benytter en jakke tilsvarende den som brukes i arbeidsvarsling i henhold til den til enhver tid gjeldende standard. Jakken bør i tillegg være merket med teksten «SYKKELRITT» på rygg og front i reflekterende materiale. Uniformering skal tas av i pauser og ellers når vekten ikke utfører oppgaven sin. Mobile vakter kan beholde uniformeringen på under kjøring til og fra poster.

Vegdirektoratet mener hensynet til trafikksikkerhet styrkes ved å forskriftsfeste kravet til synlighetstøy. Dessuten blir vaktene roller tydeligere og trafikanter kan på en enklere måte enn i dag, se hvem som kan trafikkregulere.

5 Forslag til endringer i forskriftsteksten

Det foreslås endringer i forskriften §§ 6, 7. Det foreslås at forskriften § 7 deles inn i ny §§ 7a, 7b, 7c og 7d. Endringene er markert i kursiv.

I

Ny § 6 Vakhold, skal lyde:

Rittarrangøren skal sette ut vakter i det antall og med den plassering som framgår av vedtaket. Vaktene må ikke være slik antrukket at de kan forveksles med polititjenestemenn, men likevel slik at antrekket skiller dem ut fra andre trafikanter. *Vaktene skal være antrukket med synlighetstøy i tråd med den til enhver tid gjeldende læreplan.* Stasjonære og mobile vakter skal bære synlig kompetansebevis.

Navneliste med opplysninger om stasjonære og mobile vakter skal være mottatt regionvegkontoret senest klokken 10.00 siste virkedag før rittstart.

Vaktene står under rittarrangørens ledelse.

Nåværende § 7 oppheves og blir til § 7a.

Ny § 7 a skal lyde:

§ 7 a Opplæring for private vakter

Vakter skal ha opplæring i henhold til læreplan fastsatt av Vegdirektoratet. Opplæringen skal omfatte trafikkforståelse for alle vakter for å ivareta trafikksikkerheten.

Opplæringen skal omfatte trafikkregulering for mobile og stasjonære vakter, og tilegnelse av nødvendige kjøreferdigheter for mobile vakter under sykkelritt. Etter gjennomført opplæring og bestått prøve utsteder regionvegkontoret kompetansebevis som er gyldig i 5 år. Det betales et gebyr for kompetansebeviset.

Kursarrangør som tilbyr opplæring for mobile og stasjonære vakter etter denne forskrift, skal være godkjent av regionvegkontoret. Godkjenning gis for 3 år. Kursholder som tilbyr opplæring for mobile vakter, må ha trafikk lærerkompetanse for klasse A.

Regionvegkontoret fører tilsyn med kursarrangør.

Ny § 7 b skal lyde:

§ 7 b Unntak fra opplæringskrav og prøve for personer i yrker som omfatter trafikkreguleringsoppgaver

Det kan søkes om unntak for opplæringskrav og prøve hos Statens vegvesen. Statens vegvesen kan gi unntak fra krav til opplæring og prøve for personer som praktiserer yrker hvor tilsvarende trafikkreguleringsoppgaver som stasjonær og/eller mobil vakt inngår. Deres leder må skriftlig dokumentere tilstrekkelig relevant kompetanse.

Det er et vilkår at vedkommendes øverste leder gir en skriftlig anbefaling. Det må i anbefalingen presiseres hva slags rolle vedkommende skal ha (stasjonær eller mobil vakt).

Statens vegvesen utsteder kompetansebevis som er gyldig i 5 år.

Ny § 7 c, skal lyde:

§ 7 c Behandling av personopplysninger

Formålet med behandlingen av personopplysninger er å kunne administrere, utstede, kontrollere og inndra kompetansebevis til stasjonære og mobile vakter, jf. § 7 a.

Opplysningene slettes når de ikke lenger er nødvendig for formålet.

Ny § 7 d, skal lyde:

§ 7 d Elevregister og innmelding av opplæring og prøve

Kursarrangører skal føre manuelt eller elektronisk elevregister over alle sine elever.

Registeret skal vise elevens navn, adresse, fødselsnummer, når eleven begynte og når prøven ble bestått.

Registeret skal ajourføres umiddelbart etter at eleven har sluttet.

Kursarrangørene melder inn til Statens vegvesen elever som har gjennomført opplæring og bestått prøve.

//

Endringene trer i kraft 3. april 2019.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringene vil ha utviklingsrelaterte, saksbehandlingsrelaterte og administrative konsekvenser for Statens vegvesen.

Nye regler om dispensering fra opplæringskrav kan medføre utfordrende vurderinger for den enkelte saksbehandler, alt ettersom hvilken kompetanse fritaket fra opplæringskravene søkes for. Vi venter ikke et stort antall slike søknader, men det er på det nåværende tidspunkt for tidlig å si noe om.

Vegdirektoratet jobber for tiden med en kartlegging av hva slags IKT register som skal benyttes og/eller utvikles i forbindelse med utstedelse av kompetansebevis. Ved en intern løsning der Statens vegvesens datasystem benyttes, vil det være økonomiske og administrative konsekvenser i å drifte og vedlikeholde systemet. Hvis valget med utstedelse av kompetansebevis blir en ekstern utsteder, vil det få økonomiske og administrative konsekvenser for Statens vegvesen i en oppstartsfasen, blant annet fordi det må gjennomføres en anbudsrunde.

Saksbehandlere i Statens vegvesen utsteder i dag kompetansebevis til mobile vakter og stasjonære vakter manuelt. Etter innføringen av et IKT register forventes det at arbeidsmengden rundt utstedelse av kompetansebevis minker.

7 Høringsfrist

Vi ber om høringsinstansenes uttalelser innen **3. april 2019**. Høringsinnspill kan sendes elektronisk til firmapost@vegvesen.no eller til Statens vegvesen, Postboks 6706 Etterstad, 0609 Oslo. Det kan ikke påregnes at svar som er innkommet etter denne fristen blir tatt i betraktning.

Tekst for godkjenning settes inn ved ekspedering.